

МЭЖ

№14

ЛИЕТУВА



KAVA IR MAISTO PRODUKTAI

PERSIUNTIMAS PER **20-30** DIENŲ
Sarašai nemokamai.

ALPA
(PAGALBA EUROPAI)

Igaliotinis WILLY SANDVOSS & FILHO
Rua Formosa 409 - 6 andar - Sala 61 - Tel. 3-5364
(1 minutė nuo pasto)
Koresp. Caixa Postal 3718



DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Revista Lituana

NOSSA LITUANIA

Diretor Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:
RUA VENDA NOVA, 116 - VILA ZELINA
SÃO PAULO

KORESPONDENCIJAI:
CAIXA POSTAL 4118 - SÃO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00

KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5

ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

VYRŲ IR MOTERŲ RUBŲ SIUVYKLA



Atelier de Modas

ALEKSANDER BAGDONAS

Rua Botafogo de Capelinha 275 - Edifício Consórcio 7 - sala 172 - Tel. 4-7482

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI
SPECIALUS PATARNAVIMAS
PRIEINAMOS KAINOS

AV. DUQUE DE CAXIAS, 237 - SÃO PAULO

Despachante

ESTHER DE CASTRO ROSA

(Patvirtinta Secr. da Seg. Publica)
Naturalizacijos, giminių kvietimas, Identid. Mo-
delo 19, dokumentai, licencijos ir t. t.

RUA FORMOSA, 409 — 6.º and. sala 61 (Filatélica)



VIENINTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJOVANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMÃOS CARRIERI

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmo-
gaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.
Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal, 3967
SÃO PAULO



DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1948 (I m.)

São Paulo (Brasil) Liepos 3 d. (Julho)

Nr. 14

JAVONIS

P A S M U S

Buvo laikai, prieš 15 ar 20 metų, kada lietuviai ateiviai kultūrinių kolonijos reikalų negalėjo paremti, nes patys vargą vargo. Todėl mokyklų statybai lėšos, mokytojams algos, buvo gamos iš Lietuvos. Net ir bažnyčią statant, reikėjo prašyti paramos iš Lietuvos ir Amerikos, nors nemaža dalis buvo surinkta vietoje.

Ilgainiui ir lietuvis Brazilijoje pradėjo stiprėti. Šiandien lietuvių prekybininką sutiksi netik priemiesčiuose, bet ir mieste. Yra dirbtuvių, fabriku kur dirba keletas dešimčių darbininkų, o jų nuosavybių vertę reik skaityti milijonais. Paprastas darbininkas, jei neką daugiau, bent išsigijęs, kur nors priemiestyje žemės sklypą, kur nors priemiestyje pasistate sau namelį. Nors ir didelio gerbūvio, kurio tikėjosi išvykdamas iš Lietuvos čia nerado, bet vis tik dar pragyvena pakenčiamai.

Jei ekonominėje srityje padaryta nemaža pažangos, tai apie kultūrinę to pasakyt negalima. Žinoma, daug buvo kaltos gyvenimo aplinkybės. Pavyzdžiui, karo metu visose mokyklose buvo suvaržyta svetimų kalbų mokymas, uždrausta svetimšaliams netik spauda, bet net vartoti svetimą kalbą privačiuose pasikalbėjimuose. Organizacijų veikla stropiai buvo sekama. Tik pamaldų metu bažnyčioj tebuvo galima savo kalba melstis, sakyti pamokslai ir giedoti. Bet laikai pasikeitė. Vėl grįžo laisvos dienos. Kultūriniam pasireikimui sąlygos yra patenkinamos. O vienok to veikimo, didesnių užsimojimų, apie kuriuos nekarta viešai ir privačiai pakalba, vis dar nematyti. Ir kodėl, gi? Kokios priežastys? Kur yra tie stabdžiai kurie kliudo suktis kultūrinio gyvenimo ratams? Jog ir ekonomiškai nesame vargšai, rodo ir faktas, kad lietuviai komunistai, beveik prieš porą metų, savo tikslus nudažę lietuviška, patriotine spalva, pastatyti Lietuvoje mokyklą, ar ligoninę, surinko apie septynis tūkstančius dolerių. Žinoma, Lietuva tų pinigų nepamatė, nes dalis jų paaukota vietiniam komunistų dienraščiui, o kiti persiųsti į Montevideo, kur yra P. Amerikos komunistų agitacijos centras. Taigi neveiklumo priežastys nėra ekonominio pobūdžio.

Visų negalavimų priežastis galima suvesti į neužtektiną susipratimą ir menką organizuotumą.

Kad nemažai kolonijos daliai trūksta orientacijos pačių svarbiausių gyvenimo klaksimų, privalomo kiekvienam lietuviui susipratimo, rodo ir dabartinės Lietuvos padėties įvertinimas. Yra lietuvių, teisingiau tik lietuviškai kalbančiųjų, kurie tvirtina, kad rusų okupacija Lietuvai atnešė laisvę. Būk tai ją išlaisvinę iš Smetonos diktatūros. Jei eina kalba apie Smetonos diktatūrą, buvo galima ji pakeisti Griniaus ar Stulginskio demokratijomis. Kuriam galui to maskoliaus reikia Lietuvoje? Argi po 22 nepriklausomo gyvenimo metų, lietuviai nesugebėtų patys savo krašte tvarkytis? Kad šimtai tūkstančių lietuvių yra išvežtų Sibiran vergų darbams, kad mirtis nepaprastai greit retina jų eiles, lietuvis bolševikas netik netiki, bet nervuojasi ir pyksta nugirdęs kitus kalbant. Netiki net tais, kurie patys yra visus tuos baisumus išgyvenę. Bet priima už griniausią tiesą visa, ką Maskvos agentas pasako. Dar kitas pavyzdys. Bolševikų pakalikai vedė propagandą lietuvišką pilietybę pakeisti rusiškąja. Atsirado tokių lietuvių, kurie paklausė šios propagandos. Šitoki ir panašūs faktai tegalima aiškinti neturėjimu jokios orientacijos, jokios tautinės savigarbos. Tai akli komuizmo vergai, marionetės.

Jų negalime skaityti lietuviškai, nes jie, kaip Maironis sako, ir dvasią ir rūbą jau svetimą gavo. Jie Lietuvai yra žuvę.

Dar yra viena žmonių rūšis, kurie sugeba orientuotis, bet praktikoje yra bailiai. Jie žibina dvi žvakes: vieną Dievui, kitą velniui. Nori save apdrausti, kad pavyzdžiui paėmus komunistams valdžią, ir pas juos turėtų baltą bilieta. Aukomis laikas nuo laiko juos paremdavo, nedrįsdavo duoti neigiamo atsakymo į skleidžiamas nesąmones. Taikindavosi prie gyvenimo. Šitie žmonės eina su stipresniais.

São Paulo kolonija yra apšaukta komunistiška, tačiau tikrumoj taip nėra. Vis dėlto didesnė dalis nėra pardavusi, nei dūšios, nei kūno rau-

donosios diktatūros vergams. Ir jei patriotiškosios dalies veiklumas nėra toks, kokį norėtume matyti, tai svarbiausia yra vieningumo ir organizuotumo stoka. Kolonijos garbė, nepaprastai sunki ir ir pavojinga Lietuvos padėtis, šandie šaukte šaukia visus po platųjį pasaulį išsiblaškičius lietuvius rikiuoti petys petin ir organizuoti dirbti tėvynės išvadavimui. Kartais mėgstama praeities klaidas kelti, kritikuoti. Bet tuo dar savo pareigos neatliksime. Kiekvieno susipratęsio lietuviu pareiga gerai pažinti uždavinius ir pareigas, kuriuos stato gyvenamasis momentas. Pirmasis ir didysis visų ir visur gyvenančių lietuvių uždavinys yra padėti Lietuvai numesti vergijos jungą. Mes netik galim, bet privalom visam pasauliui skelbti mūsų tėvynei padarytas skriaudas, tą dar-
 gun šaukiantį keršto neteisingumą. Mus įpareigoja Lietuvos partizanai, kurie ginklu rankoj, krauju laisto ir tiesia kelius į laisvę. Prie vieningo darbo šaukia šaltan Sibirą, ar už Uralo ištremtieji ir pasmerkti sunaikinimui mūsų pačių broliai. Kovose už Lietuvos laisvę, kaip ir kiekvienam lietuviui, yra skirta vieta, pareiga, frontas.

Bet pirmą, negu užsimosime dideliems žygiams reikia savo namuose susitvarkyti. Yra kolonijoje organizacijų, chorų, prie kurių galėtų prisijungti kiekvienas geros valios lietuvis. Į visuomeninį, ar organizacinį darbą eidami palikime namie asmenišką sąskaitą. Kai kas sako, kad neverta prisidėti, nes organizacijos rodo mažą judrumą. Kaip tik tų kaltintojų, jei jie yra iniciatyvos, o ne tuščių kalbų žmonės, būtų pareiga suaktyvinti veikimą. Jei pavyzdžiui visi, pagal savo išgales prisidėtų prie spaudos palaikymo, paremdami ją savo aukomis, platindami arba mūsų prekybininkai, industrijalai lietuviu duotų daugiau skelbimų, ji būtų dvigubai didesnė, dažniau lankytų skaitytojus, būtų ir įdomesnė.

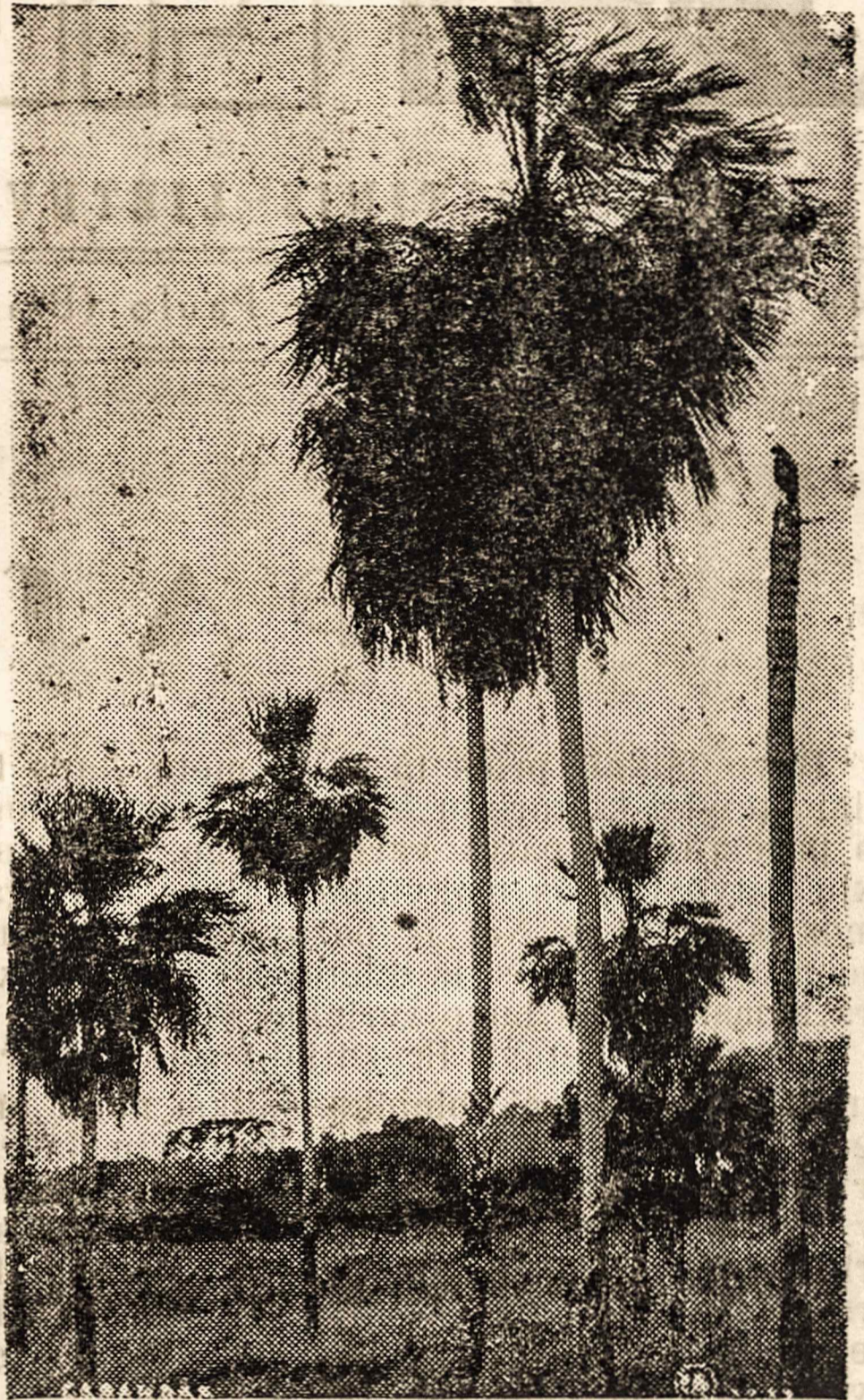
Kiekvienas sąmoningas lietuvis, matydamas, kad jo darbas, ar auka yra reikalingi, neturėtų laukti ligi jo ateis paprašyti, o pats ateitų ir atiduotų savo auką. Pas mus nevisi ir daugelis per mažai aukoja. Tai gali paliūdyti kiekvienas aukų rinkėjas kuriam nors bendram kolonijos reikalui. Štai pavyzdys. Kai kitados V. Zelinoje buvo futbolo aikštė, kur vietinė komanda labai gražiai pasirodydavo, žmonių iš aplinkinių vilų prisirinkdavo labai daug, pasižiūrėti futbolo rungtinių. Bet kai būdavo paprašoma klubo reikalams parenti vieno kito kruzeiro, tai daugelis pasilikdavo kurčiais, o kiti net iškolioldavo rinkėjus. Yra žmonių, kurie nori pasinaudoti kitų darbu, patys nieku neprisidėdami. Todėl imtis darbų, kurie reikalauja milijoninių išlaidų, pavyzdžiui salės statybos, niekas nenori pradėti. Š Amerikoj gyvenantieji lietuviu šiandien daug ką turi. Nereik manyti, kad ten kepti karveliai skrenda burnon ir upeliais pienas teka. Ne. Ten buvo krizių ir yra visa eilė sunkumų. Galima tik pasigėrėti Amerikos lietuvių jautrumu dirbti ir aukotis svarbiems reikalams.

Buvo ir yra organizacijų ir veikėjų, kurie kultūrinį veikimą matuoja suruoštų šokių skaičiumi. Niekas neginčia, kad reikia pasilinksmin-
 ti.

Ypač, jei yra paruoštos kultūringos pasilinksminimo programos. Bet pirmoj vietoj, organizacija privalo susirūpinti narių išašoninimu, suformavimu tam tikros pasaulėžiūros, nariuose. Ir kuo nariai bus sąmoningesni, daugiau susipratę, tuo organizacija bus tvirtesnė. Organizacijos pa-

grindas yra narių sąmoningumas. Bėgimas vieną dieną baskui žalia, o kitą paskui raudoną vėliava, kaip tik yra menko sąmoningumo ženklas.

Šitas straipsnis nėra joks kaltinamasis aktas. Jis tik atidengia kaikurias gyvenimo tikrovės sritis, kurios gali būti ir nemalonios, kad iššauktų susidomėjimą, primintų opiuosius momentų reikalus.



Judiev, Brazilija!

Tokiu pavadinimu brazilų žurnalas „A Noite ilustrada“ įdėjo reportažą apie iš Brazilijos ištremiamus komunistus. «Šitų «demokratų» dauguma, kaip rašo žurnalas, yra lietuviu» Dėmesį patraukia viena to rašinio vieta, kur sakoma, kad visi suimtieji bandė įtikinti žurnalistą, kad jie buvo suimti tik dėl to, kad ginė demokratiją ir laisvę. Vienas jų pasakęs, kad be laisvės negali būti demokratijos.

— Kaip, ponas, suprantate laisvę? — paklausė reporteris.

— Jūsų klausimas yra keistas, — atsakė laisvės ginėjas Andrius Plentas, ar galimas daiktas, kad ponas taip pat nežinote? Politinė laisvė yra šventas dalykas. Liaudis išsirenka įdomesnį, naudingesnį režimą.

— Kam naudingesnį?

— Žinoma, kad liaudžiai.

— Tuo būdu, kur yra laisvė ten egzistuoja įvairios politinės partijos.

(perkelta į 14 pusl.)



Šienapūtė

ANTANAS VAIČIULAITIS

Gausk, skambėk, mūsų sesių liūdnoji daina,
Ten, kur pieva žalia, tarp tirštų pradalgių,
Kur vingriuoja lėtai į marias mėlyna
Šeimena tarp sodybų, žiedų ir rugių.

Uždainuokit skardžiai pabary, šienpioviai,
Kai rasa sužėrės ant žalių dobilų!
Tu į aušrą, brolau, su dalgiu išėjai
Pasitikti dienos tarp tų girių aukštų.

Liepos grėbliu ašai kvapnų šieną daužiau
Ir šaukiau trilenau su pilkais vieversiais.
Aš už gegę miške kukavau daug gražiau —
Tik išgirsk ir tikėk dainos žodžiais garsiais.

Mano žeme graudi, kelki aušrai vartus:
Šienpioviai tau budės su daina ir dalgiu.
Sužvilgėk, pažvangėk aušroje, tu aštrus
Plieno dalgi. Jau ten saulę tekant regiu.

Šienpiovių daina

LIAUDIES DAINA

Išaušo aušrelė,
prašvito dienele,
patekėjo šviesi saulytėlė.

Ateina broliukai
su plieno dalgeliais,
ketin pauti žalią žolytėlę.

Nupiovė žolelę,
nupiovė žaliają
ir sumušė didžius pradalgėlius.

Ateina seselės
su naujais grėbleliais,
ketin grėbti žalią žolytėlę.

Sugrėbė šienelį,
sugrėbė žaliajį
ir sudėjo didžiuos kupetėlius.

Atvažiuoja broliukai
su širmais žirgeliais,
ketin vežti žaliajį šienelį.

Suvežė šienelį,
suvežė žaliajį
ir sukrovė naujoj daržinėlėj.

Ištrauka iš romano
«Liktūnas»PASAKA APIE
DIEVO MOTINĄ

Siauru, akmenuotu takeliu kopė Monė aukštyn.

Nuo aukšto, žolė apžėlusio, pylimo atsivėrė nuostabi padaira, ir moteris sustojo. Saulės atokaitoje tingiai raivėsi Nemunas, kaip mėlynas žaltys. Ant jo krūtinės guli gauruota milžino galva. Ne, tai žaliuojanti sala. Pusė tos salos priklauso Lietuvai, o nuo antrosios prasideda lenkų užgrobtą žemė, okupuotasis Lietuvos kraštas. Ten smėlyje saulės spindulius geria iš visų Lenkijos kraštų suplaukę vasarotojai. Anapus — Druskininkai. Pro medžius matyti sargybinio uniforma, besiganantieji arkliai. Baltuoja vieškelis.

Pasigirdo motoro ūžimas. Nuo Gardino, o gal iš to mėlynuojančio miško Nemuno iškyšulyje, atūžia motorinis laivas, plėvėsuoja Lenkijos vėliavėlė. Baltas laivas skrodžia bangas ir vandens purslos saulėje spindi. Visai žemai, prie pat vandens, nusileido, krykšdama, žuvėdra. Ir dar kita atskrenda.

Monė atsisėdo ant išsikišusio iš po žolės rasto ir galvoja, kada gi mūsų laivai plauks laisvai tarp senų Lietuvos miestų, iš Gardino į Kauną?

Ji paglosto pirštais rasta, ant kurio ji sėdi. Šis rastas nepaprastas. Seniau čia buvo tiltas, didžiulis, virš Nemuno pakibęs abu krantu jungias tiltas. Kaip linksmai jis dundėjo! Tačiau per didįjį karą jis sudegė. Tada atsirado jo pakaita-

las — keltas, vietinių žmonių liktūnu vadinamas. Kiek žmonių, kiek gėrybių jis perkeldavo! Vežimai su javais plaukdavo iš anapus ir šiapus, murodavo galvijai, keliami kiton Nemuno pusėn. Didelę jėgą rodė liktūnas nenusileido savo nejudriam pirutakūniui.

O Monė, maža budama, stačiai mylėjo liktūną, lyg jis būtų buvęs gyvas padaras. Seno Motiejaus globojama, dažnai kėlėsi kitan kraštan. Ir jai tada rodėsi ji plaukianti pasakų kraštan, gyvybės vandens ar Laumės Juostos ieškoti. Daug daug pasakų jai pasekdavo Motiejus.

Dabar toji sala ir toji nematomoji juosta vandenyje pavirto Kinų siena. Joks laivelis, joks žmogus neturi teisės plaukti skersai per Nemuną, nuo kranto į krantą. Nebent kontrabandininkai slapta prasiveržia.

Monė pakilo ir pasuko Baltašiškių link. Ir dar pakeliui sutiko Motiejų, baltaplaukį, apžėlusį, idubusiom gestančiom akim, baltais trinityčiais apsilvilkusį senį. Jis laikė delne kietą suspaudęs berniuko ranką ir įsakmiai jį mokė:

— Tu, varla, neik raistan: ty velniai savo vaikus peri. Kad įklampins tavy liūnan, tai ir neišsikrapštysi. Ana, mūsų poniutė. Tegu bus pagarbintas Jėzus Kristus. Na, ir gra-

žumėlis tos ponios. Žiūri į Džievo pasaulį, kaip balta radasta pro stiklą.

Monė šypsodamasi paspaudė jam ranką, o vaikui ištraukė iš pintinės riestainį.

— Tu manęs nevadink ponija, dėde. Čia tau siunčia motulė lauktuvių, — ir padavė jam pintinėle.

— Dėkui, dėkui, ji vis many neužmiršta. Džieve duok jam sveikatos ir susilaukti gražaus amželio... Tai bus vaikaičiams. O tu, Monikėl, mažu jau pamiršai mūsų liktūną?

— Ne, dėdula, kur aš pamiršiu? Ir dabar dar apie tave ir jį galvojau, — švelniai kalbėjo Monė.

Senis patakšnojo jai per petį, nusijuokė skystu juoku ir kимиu balsu tarė:

— Matau, matau, kad neišponėjai. Mūsų senių kaimo žmonių nešandini, net namų drobės drabužius dėvi. O mergos jau nebenori austi, tik uveriai dega jų akys vaizdint į šilkų. Drobinių marškinių ir tai nelabai velytų. Tai Monikėlė, tai Monikėlė! O mažu, nori, kad paporintau tau pasakų, kaip kadais, kai buvai maliūkė?

Senio išblukusios akys meiliai žiūrėjo į Monę mirksėdamos, kaip gestanti žvakė.

— Paporink, paporink, dėde. Nors aš jau nemaža, bet pasakas tebemėgstu.

— Ir man, ir man, — šaukė vaikas, lyg sal-

dainio prašydamas, ir jo rudos akutės užsidegė smalsumu.

— Tai prisėsk, spurgėla, ant to akmenio, o mudu su vaiku ant to kelmo. Tai ką aš jum paporinsiu, ne pasaka, o tikras atsitikimas. Tad klausykite. Matot, vaikeliai, tuos akmenius, kurie teršia dirvą? Ogi jie nuo senų amžių tytūno.

Monė žvilgterėjo į įsikasusius smėlin akmenis, paskui į grikių lauką, kuris rodėsi rausva migla aptrauktas, ir vėl susikaupusi klausė, tarytum pavirto vaiku.

— Kadaisė, kada žemėje gyveno Pono Dzeivo Motina, ji buvo tokia pat biedna, kaip ir aš, tad basa vaikščiojo po žmones, jiems meiliu žodžiu ar darbu padėdama. O po kojų Jai vis akmenai pindavosi. Tada akmenai, kaip žolė augo, tik nevyto, ir žiemą vasarą nesustodami augo, kaip kad Švento Tėvo žemėje ramunės, anot kunigėlio. Taigi, Panelė Švenčiausia kopė per akmenius ir dūsavo verkdamas. Ji godėjo apie savo dieviškąjį Sūnų, ir iš Jos šventų kojų kraujas upelėm tekėjo. Dar tolimas kelias iki namų, o Ji jau paeiti nebegali. Taigi, vaikeliai. O Pono Dzeivo Sūnus jos laukia. Jis turi eiti po pagoniškus miestus žmonių šventos teisybės mokyt. Jis laukia savo Motinos, norėdamas, kaip geras sūnus, išeidamas, Jai sudievu pasakyti. Švenčiausioji Motina atsisėdo nuvargusi ant žemės ir, gudžiai verkaudama, čiupinėjo krauju aptekusias kojas. Ir dar, kaip tyčiomis, Jai kelią pastojė didžiulis, su aštria, kaip ožio barzda, viršūne akmuo. Ir Jos nuvargusioms akims rodėsi monai. Tarytum akmuo Jos akyse didėjo ir didėjo, o jo viršūnė smailėjo. O kito kelio nebuvo. Tik tas siauras takelis tarpukalnėje. Tada Dzeivo Motina pirmusyk savo gyvenime iširdo. Neiškentė ir užkeikė tą akmenį ir viso svieto akmenis. Nuo tada jie nebeauga. Matot, vaikeliai, dėmes ant to akmens? Tai sustengęs Dzeivo Motinos kraujas, nuo Jos šventų kojų nuvarvėjęs. O ta duobutė akmenyje, tai Josios kojos pėda.

Senis nutilo ir persižegnojo.

Saulė ėjo ir klupo, ėjo ir klupo. Pagaliau visiškai panėrė po debesiu. Bitės, zirzdamos, skubėjo išrinkti medų iš grikių žiedų ir traukė namo.

Monė susimąščiusi seka slankiojančius debesis. Kokį keistą pavidalą jie įgauna. Ana, per dangų žengia aukšta moteris. Dabar ji žemai, visai viršum žemės, skrenda, apsisupusi mėlyna skara, ir jos baltas veidas saulėje švyti. Štai ji pakilo aukštyn jos veidas, nematomos ugnies kaitinamas, iš lėto tirpsta... Ir jau Monė temato mėlyną debesį.

— Dievo Motina, — sušnibždėjo ji.
— Taigi, vaikeliai, Dzeivo Motina prisikankino žemėje ikvales.

Keli vandens lašai apšlakstė Monę.

— Aš kitą kartą užėisiu pas jus, dėdula. Dabar bėgsiu namo — lyja. Labai dėkui už gražią pasaką. Sudiev.

— Jūs sau... — tarė, pakildamas nuo kelmo senis. Žvilgterėjo į dangų ir pridūrė:

— Koks čia lietus? Tai tik šventieji vinis į Liucipierius grabą kala.

O berniukas, atsitūpęs ant žemės, susirūpinusiu žvilgsniu tyrijo, pasilenkęs, akmenis, ieškodamas smalsiomis akutėmis prieš šimtmečius paliktų žymių.

*



Atsiskyrus

Tu man buvai kaip ryto gėlei
Dangaus palaiminta rasa,
Tu nuėjai — ir vyturėliai
Pravirko, lyg nakties šešėliai,
Pravirko ir gamta visa.

Tu man buvai kaip žemė žolei,
Kaip lapai klevui pakelės
Ir kaip lazda senam vienuoliui,
Kad nukeliaučiau neparpuolęs
Lig savo Viešpaties pilies.

Tu man buvai kaip sparnas
[paukščiui,
Kaip žiedui vėjas ir daina,
Dabar - be tolių ir be aukščių -
Ko besulauks, ko besulauks čia
Širdis našlaitiškai viena?...

Tu man buvai kaip Dievo žodis
Baltam alyvų šlamesy,
Ir ateities svajonių soduos
Ir laimė ir gyvybė, rodos,
Tu man buvai — tu man esi!

Tu man buvai kaip saulė sielai
Sapnuos pavargusiai, liūdnai,
Aldona, drauge mano miela,
Pro skaudų ilgėsi ir gėlą
Tu mano būsi amžinai.

Te man buvai jaunystės metuos
Šviesiausia žemės dovana,
Tu kaip akmuo brangus ir retas
Tu man daina, kurią suprato
Širdis širdies neklausdama.

Tu man buvai kaip laivui būrė
Ir kaip žibintas virš uolų,
Kur blaškės debesys paniūrė,
Kai plaukėm mes likimo jūra
Ieškot nežinomų salų...

Tu man buvai diena ir rytas
Ir vakaras be sutemos,
Žvaigždė vidurnakty sušvitus
Ir židinys žiedais kaišytas
Pirmų pavasarių namuos.

Tu man buvai kaip saulė sielai
Šviesos ir laimės ilgesy,
Aldona, drauge mano miela,
Kada ištart galėsiu vėlei
Ne: «Tu buvai», bet «Tu esi»?

Bernardas Brazdžionis



Žavingas Lietuvos pajūris

AMERIKOS APSIGINKLAVIMAS

«Newsweek», balandžio 12 numeris rašydamas apie JAV ginklavimąsi ir vyriausybės priemonės krašto saugumui užtikrinti, tarp kita ko rašo:

Prezidentas Trumanas paprašė ekstra 3.000.000.000 dol. krašto apsaugos reikalams, daugiausia lėktuvams, laivams ir ginklams, plius 75.000.000 dol. karinių medžiagų atsargoms papildyti. Jis įsakė sudaryti papildomą elektros energijos planą gynybos reikalams ir tarėsi su TVA pirmininku Gordon Clapp dėl energijos gamybos praplėtimo.

Municijos įstaiga pranešė, kad jos valdininkai patikrins 11.000 pramonės įmonių karinį pajėgumą. Minėtoji įstaiga jau yra pa-

dariusi 5.000 įvairių karo reikmenų užsakymų su sąlyga, kad jie bus gaminami, jei jie bus reikalingi ir kada bus reikalingi. Wichitoje, lėktuvų B-29 ir B-50 gamintojai vėl pašaukė į darbą 1.000 darbininkų.

Valstybės Saugumo Resursų įstaiga visuotinės ūkinės, karinės ir civilinės mobilizacijos įkaršty ruošiasi persikelti iš Pentagono į senuosius Valstybės Departamento Rūmus, kurie yra šalia Baltųjų Rūmų. Ši įstaiga paskelbė, kad iki liepos mėnesio numato savo personalą patrigubinti. NSRB žmonės yra jau svarstę pramonės įmonių kilnojimo galimybes ir naudingumą. Be to jie planuoja potvarkius, kuriuos

prezidentas privalės išleisti karo atveju, ir studijuoja naftos problemą.

Paskutinėmis žiniomis, Amerikos karo pramonės potencialo vaizdas yra maždaug šitoks:

ĮMONĖS. Iš 1.200 naujų pramonės įmonių, pastatytų antrojo pasaulinio karo metu vyriausybės lėšomis (14 milijardų dol. vertės), apie 300 tebėra vyriausybės kontrolėje ir gali būti panaudojamos karo pramonei. Iš šių 150 yra «pramonės rezerve», o 120 kitų yra parduota ar išnuomuota su vyriausybės klauzule, kad jų produkcija vyriausybei, reikalui esant, galės pasinaudoti.

ĮRANKIAI. 92.000 vienetų yra užregistruota kaip karo pramonės rezervai. Iš jų 80.000 yra paskirta išsiųsti kariuomenei.

LAIVŲ STATYBA. Nuo karo pabaigos yra smarkiai sumažėjusi. Šioj pramonės šakoj tedirba 30.000 darbininkų. Vien gerai pradžia padaryti reikėtų ši skaičių padvigubinti. Pereitame kare praėjo dveji metai nuo gamybos sustiprinimo iki jos reikiamo išvystymo. Tiek pat laiko pareikalaus ir sekantis kartas. Administracija yra išdirbusi ketverių metų planą sukonstruoti 49 keleiviniams laivams, galintiems vežti po 3.000 karių, ir pastatyti kasmet po 26 tanklaivius.

SUNKVEŽIMIAI. Kariuomenės transporto įstaigos direktorius Monooe Johoson apskaičiuoja, kad kariuomenei trūksta dar apie 600.000 sunkvežimių.

LĒKTUVAI. Ekspertų nuomone, lėktuvų pramonė tik per du metus tepasiektų pusę 1944 m. produkcijos, nors sąlygos šiai pramonei vystytis yra geros. Lėktuvų fabrikantai turi 53.000.000 kvadratinių pėdų plotą, kuris dabartiniu metu daugiausia stovi tuščias. Vyriausybės žinioje yra dar 21.000.000 kvadr. pėdų, kurias, reikalui esant, galima būtų panaudoti. Tačiau, jei net kongresas prie biudžete numatytų 1.230.000.000 dolerių lėktuvų gamybai pridėtų dar 775 milijonus, rezultatai efektyviai nepakistų iki 1949 m. vidurio.

ŠAUTUVAI IR TANKAI. Nors šių atsargos yra nemažos, tačiau pakankamam jų kiekiui pagaminti reikia dar 9—18 mėnesių.

RETIEJI METALAI. Nors Rusija yra svarbus mangano, chromo ir platinos šaltinis, tačiau sovietų prekių netekimas sukeltų tik rūpesčio, bet nesugriautų

Kodėl, senjore, pasirinkai BRAZILIJA?

Praeitą mėnesį Campo Limpo stovykloje vienas Brazilijos Imigracijos Departamento pareigūnas man pastatė gan keistoką klausimą:

— Kodėl, senjore, pasirinkai Braziliją?

Prisipažinsiu atvirai, kad tąsyk atsakiau gan suktai.

Šiandien, kada rašiau šią eilutę, sukako dveji metai, kuomet Vokietijoje buv. mano stovykloje, anglų zonoje, pirmieji emigracines duris pravėrė anglai, su smagiu šuktelėjimu:

— Ei, į Vakarų!

Mat, vakaruose pasigedo tarnaičių kilimams išdulkinti. Aišku, moteriškoms pirmenybė.

Nepamenu, ar tuo laiku kas nors iš viso būtų turėjęs affedevitą į kokį nors pasaulio galą. Rodos, jog ne! Ir apie jokus Šv. Stepono ar Stratonos bilius šnektos nebuvo. Tačiau faktas, kad tomis dienomis mūsų stovykla gyveno džiaugsmo ir pavydo ūpe

— Ach, ... į Angliją, — dūsavo jaunimas, pasižiūrėjęs į atšokusius puspadžius.

Po «tarnaičių» išvykos, apie pusmetį, truko mieguista tyła. Šiaip, jaunimas dėliodavo a. a. UNRROS kortų kalades, ant devyniolikos ištraukdavo «pikų tūzą» arba «devynakę», paaugliai galando skutamuosius peiliukus, o senimas, lyg suaukotais dantimis tingiai kramtė biskvitus, keikė svetimas ir savas valdžias. Atseit buvo opozicijoje.

Tik staiga, tokia smagią pakaruoklio tylą, vieną rytą, suardė barako tulas tipelis. Ogi, pasirodė, kad tasai tipelis prieš 30 metų buvo gimęs (šiandien jau nuskendusiame) viename amerikiečių laive. Ir vėl stovykla atsiduso.

— Ach, Amerika!...

Nuo to laiko kai kurie stovyklos inamiai pradėjo gauti affedevitus. Stovykloje gyvenimas atsigavo. Affedevitų savininkai, lyg atsarginiai 2 p. p. Šančiuose mėgdavo šuktelėti:

— 90 porcijų!... Važiuojam!...

Smailesnio būdo (ir liežuvio) mėgdavo pabrėžti:

— Istorija kartoja... Žlugo Kerenskiai, Ostmarkės... — Žlugs ir affedevitai.

Po kiek laiko laimė palinko vyriškajai puisei.

— Ei, į Vakarų! — smagiai pagarsino anglų darbo ministerijos ponai valdininkai.

Savanorių eilutėje, kuri siekė virš 100, atsisojau ir aš. Dabar ėjo smagiai. Priešpiet užsirašiau, — po piet pas gydytoja. Ocke!

Bet???

Kada vež?

— Po trijų dienų! lyg kirviu atkirto.

Kalu dėžutę ir laukiu.

— Kada vež???

Po savaitės.

Fraslanko savaitė, dvi, mėnuo, du...

— Kada vež???

— ???

Vyrai spiaudydamiesi vėdina savo turta ir keikia.

— Na, r..., ateis laikas, kad mums pirš po Care paketą, (nes Raudonojo ir Mėlynojo kryžiaus jau buvo išėję iš mados) bet va...! pasirodė vežė ir labai daug, tik ne mūsų apygardoje.

Vyrai ėmė žvalgytis į Belgijos anglį, į Kanados popiermalkes, o apie Anglijos runkelius ir pagalvoti nebandė.

Tik kur nebus IRO šaukė:

— Ei į Australiją!

Užsirašiau ir aš. Ir vėl darbas ėjo smagiai. Iš vakaro užsirašėm, rytmetį davėm po gerą «čierką» paskutinio kraujo, o po piet?... o po piet didesnė pusė perplaukėm iš «Australijos» į stovyklą.

Apie pačią šienapiūtę į stovyklą įriedėjo nublukęs «opeliukas»

— Ei, į Braziliją!

Mes duosnūs — apie 100 su manimi.

Ir vėl darbas ėjo smagiai. Už 31 RM. traukė plaučius už 6 RM (markes) siurbė kraują. Foto (ir pinigų) mėgėjai traukė veidą. Būsimieji brazilai kuo greičiau stengėsi likviduoti šiltesnį rūbą, pasilikdami sau pliažo uniformą. Pasiliekančiams žadėjom pasiūsti visokių gėrybių; viengungiems simpatingą beždžionę, o neprieteliams — 100 metų smauglį.

— Kada vež?

— Už mėnesio!

Šį sykį nemelavo. Tikrai. Už mėnesio išvežė net 16 štukų! O kiti? Kiti paliko sekančiam laivui!

Smailesnio liežuvio patempdavo:

— Aišku, kad su sekančiu laivu! Juk Kanadoje jau lentas džiovina, o po metų pradės statyti.

Pasilikę, o tokių buvo per 60, vakarus leidom gan smagiai. Kas vakarą, žvakės šviesoje, žiūrinėjome į plaučių nuotraukas ir skaitėme kurio plaučiuose daugiau dėmių nuo 1550 vokiškųjų kalorijų.

Ir pagaliau, po metų laiko, kaimynų pranašystės išsipildė 100%

Po metų — atsiradau ir aš Brazilijoje.

Teisingai mano bičiulis Kajetonas prieš metus laiko tvirtino:

— Jūs, brazilai, turite smagiai suliesėti, jeigu norite patekti į viena laivą.

Al, Gintautas

JAV gamybos. Afrika galėtų tiekti daugiau chromo ir mangano, o Kanada ir Kolumbija daugiau platinos. Tol, kol jūros keliai nebus užblokuoti, iš pietų Amerikos. Azijos ir Afrikos plauks cinas, kobaltas, boksitas, varis ir guma.

ATOMINĖS BOMBOS. Kadanagi atominių bombų gamyba yra

laikoma griežtoje paslapy, sunku apie jos rezultatus ką nors tikslaus pasakyti. Spėjama, kad JAV neturi daugiau, kaip 500 atominių bombų. Tai kraštutinė spėliojimų riba. Žemiausioji riba tesiekia vos 30 bombų. Gamybai pakelti Atominės Energijos Komisija yra išleidusi 350 milijardų dolerių ir numato plutonijaus pra-

monės Hafordo įmonėse padvigubinimui išleisti dar 500 milijonų.

Ekspertai apskaičiuoja, kad JAV visų ginklų rūšių produkcija per dvejus metus bus pilnai pasiruošusi sutikti, bet kurį netikėtumą (a la Pearl Harbour). Klausimas tik, ar JAV turės tiek daug laiko.



IŠ DAINAVOS ŠALIES PADAVIMŲ

Kur sraunus Merkys į Nemuną teka, iš toli laukais miškais atvingiuoja, stovėjo gal šimtus, gal tūkstančius metų Dainavos šalį nuo priešų gynė sena sena mūro pilis. Kaip ji ten atsirado, kas joj anksčiau gyveno, žmonės nežino: tik porina kad ją valdė labai garsus bajoras.

Jis turėjo tris sūnus kaip ąžuolus tvirtus, bet visų tvirčiausias ir narsiausias tai buvo jauniausias sūnus Šarūnas.

Kartą senis bajoras sumanė savo pily iškelti didelę puotą, daug svečių suprašyti, savo turtus kitiems pasirodyti, prieš kaimynus pasididžiuoti, su jais po girias meškų briedžių pašaudyti. Ir visą dieną bajoras su svečiais didžiūnais ir kunigaikščiais po miškus klajojo, ieškodami kokio didesnio žvėries; bet niekam nepasisėkė, net geriausias medžiotojas nepataikė nė kokio kiškučio iš po kojų išsprūdusio nudobti. O žvėrų buvo, tik jie bėgo, medžiotojus pamatę, ne į mišką gilyn, bet iš miško į lauką. Tai jau turėjo reikšti kokią nelaimę.

Sutemo, subuvo, sugaudė ragas, ir bajoras su savo svečiais gryžo į dvarą tuščiomis galvo-

damas, kaip medžioklę užmiršti, kokią naują pramogą iškelti.

Girioj pasiliko tik vienas Šarūnas ir užsispyrė, sau žodį davė: «Kol nenušausiu kokio žvėries ar paukščio, tauro ar arelio, tol į tėvo pilį negrįšiu, nė į tą pusę nepasuksiu». Ką dar mažas Šarūnas būdavo užsispirs, tą padarys. Tai ir dabar jo niekas nė nebandė perkalbėti, niekas nė nekviatė grįžti. Jo pasakyta, tai padaryta.

Parjojo tėvas, broliai ir visi didžiūnai į dvarą, laukia laukia Šarūno, bet jo kaip nėr, taip nėr. Kad kitas kas būtų likęs tolimose giriose, tai siųstų pasiuntinius, ieškotų. Bet Šarūnui tai būtų didelė negarbė: jis didžiai užsigautų, jei jį kas bailiu palaikytų, ieškoti išvyktų.

Tuo tarpu bajoro sūnus Šarūnas leido žirgą dar greičiau, jojo į girią vis giliau. Jojo jojo, kol prijojo aukštą kalną. Tame kalne Šarūnas rado didžiausią erelį, visos girios erelių karalių; taip netikėtai, taip staigiai jis jam ant galvos viršuje suplasnojo, jog vos spėjo kilpinį įtempti, strėlę paleisti. Ir krito žemėn, po kojų atsidūrė erelis, visų erelių didžiausias.

Jau grįžo Šarūnas su grobiu į dvarą, jau nebetoli buvo, kaip tamsiąją naktį girioje paklydo ir turėjo sustoti. Atsigulė jaunas bajoraitis po drūtu ąžuolu ant sausų lapų ir saldžiu miegu užmigo ligi dienos auštant išmiegojo. Bet Šarūnas sapnavo ne praeitos dienos medžioklę, ne garbę, kokia jį laukė tėvo dvare, bet naujus žygius, tolimus kraštus. Jam rodėsi, kad giliame ežere skęsta jauna graži karalaitė, kad ji šaukiasi pagalbos ir jos niekas negali išgelbėti.

Kitą dieną Šarūnas jau buvo tėvo dvare. Bet jo niekas nesutiko, niekas jam puotos nekėlė: tik į rūmas įėjus, koją įkėlus, senis bajoras liepė, ne kam

kitam pasakė — tik Šarūnui joti į tolimą kraštą kuo greičiausiai skubėti kunigaikščio Dailidės pilies ginti, nuo vokiečių križučių vaduoti.

Nor kaip motina verkė prikalbinėjo tėvą kad neleistų vieno jauniausio sūnaus; nors kaip motina prašė patį Šarūną pasilikti namie, vieną kitą dienele pabūti, po medžioklės pasilsėti, nors kaip jį tuo sapnu gąsdino, bet jo sulaukyti nebegalėjo. Jis pasibalnojo geriausią žirgelį, prisisegė kieto plieno kalaviją, persidėjo per petį kilpinę, pasiėmė strėlių ir atsisveikino.

Išjojo jaunas Šarūnas ne tik norėdamas su vokiečiais pasikauti, iš savo krašto išvyti, kiek parodyti savo rankos tvirtumą, kiek norėdamas prieš valdovą Dailidę savo narsumu pasigirti, jo gražiai dukrelei geisdamas įtikti.

Ir niekas mūšy taip narsiai nesikovė, niekas taip daug priešų neišmušo kaip narsusis Šarūnas. Jis vienas mūšį nulėmė, kovą laimėjo.

Jau grįžo Šarūnas su pergale į Dailidės dvarą, kaip sakalas lėkė linksma žinią parnešdamas nieko bloga nemanydamas, tėvo giriose sapnų

sapnuotą pamiršdamas. Jau pily skobniai buvo parengti jau jam dovanas nešė, jau jo laukė valdovo Dailidės gražioji duktė, iš kuoro į jį žiūrėjo.

Dar kelios varsnos, minutė kita, ir glesters bajoraitės gražuolės akysna; tik ežeras liko praklėkti, siauru taku prie vartų prijoti. Kaip tik šoko pakriaušėj kiškutis, po kojomis pasimaišė — žirgas pasibaidė ir leidos išilgai ežerą. Ir nuskendo įbėgęs ežero gylėn pačion gylumon, žirgas ir narsusis bajoraitis Šarūnas.

Nespėjo viena kita diena praeiti, nespėjo dvaras vieno gedulo baigti, kaip prie pilies pasirodė priešai dar baisesni, dar gausesni: tie patys kryžuočiai puolė keršydami, už savo žuvusius keleriopai atsilygindami. Nors ir narsiai gynėsi kunigaikštis Dailidė ir jo narsieji bajorai, nors ir iki paskutinio gyvo laikėsi, bet prieš kryžuočius nebeatsispyrė, be Šarūno pilies nebeatgynė. Išgriovė kryžuočiai mūrus, sudegino dvarą ką tik užėjo, viską nusiaubė uualino, visoj apylinkėj akmuo ant akmens nebeprisiliko.

Žuvo kunigaikštis Dailidė ir jo duktė gražuolė. Retas kuris apykiemų žmogus nūnai parodo kur stovėjo Dailidės pilis, vienas kitas senelis beporina, kaip vietoj puikiųjų rūmų griuvėsiai atsirado, kaip nusiaubtame nualintame krašte pradėjo kurtis iš naujo miestelis, kuris buvo pavadintas Alytumi, kuris nūnai kelis kartus didesnis toli panemuniais nusitęsė. Nuo to laiko užsiliko ir ežerėlis, trimis vardais vadinamas: Dailidė, kad tas ežeras seniau buvo prie kunigaikščio Dailidės pilies; Bedugniu, kad tas ežeras yra labai gilus. ir Šarūno ežeru. kad ten prigerė bajoras Šarūnas.



KNYGOS

Henrikas Žemelis OKUPANTŲ REPLĖSE Autorius aprašo savo išgyvenimus dviejų okupacijų metu ir koncentracijos stovyklose. Ypatingai ryškiai nušviečiama Lietuvių Vietinės Rinktinės likimas, kurios nariu buvo pats autorius. Knygoje iškelta daug medžiagos liečiančios nacių siautėjimą Lietuvoje.

Vyt. Alantas ANT SIŪBUOJANČIOS ŽEMĖS Novelės. Išleido Sudavija, Vokietijoje. Visos dešimt knygoje sutalpintų novelių vaizduoja lietuvių tremtinių gyvenimą. Viena iš jų, «Sužalotas veidas» buvo atspausdinta «Mūsų Lietuvos» 12 nr.

Aleksis Ranuit V. K. JONYNAS Tai viena iš gražiausiai paskutiniu laiku išleistų knygų. Parašyta anglų, francūzų ir vokiečių kalbomis. Tai pasižymėjusio lietuvių dailininko V. K. Jonyno monografija su svarbesniais jo darbais. Šiuo dailininku susidomėjo francūzai ir pavedė jam pagaminti savo zonos Vokietijoje pašto ženklų piešinius, o dabar išleido ir puikią knygą, kuri reprezentuoja netik dail. V. K. Jonyną bet ir duo-



Mažiesiems



DUNDA ŽEMĖ, DULKA SMĖLIS,
KUR ŽYGIUOJA KAREIVĖLIS.
JIS BUS PLIENAS, JIS BUS VĖJAS —
LIETUVOS ŠAUNUS GINĖJAS.
BUS TĖVYNĖS JIS KARYS,
JIS MASKOLIUS IŠVARYS.

da progos Lietuvos vardui gražiai praskambėti kultūringajame pasaulyje.

Balė Voveraitė KIŠKIO LŪPA Eilėraštis apie kiškio lūpą vaikams su nuotaikingomis P. Osmolskio iliustracijomis.

Visas šias knygas galima užsisakyti per «Mūsų Lietuvos» redakciją, Caixa Postal 4118 — São Paulo.

KAKAO

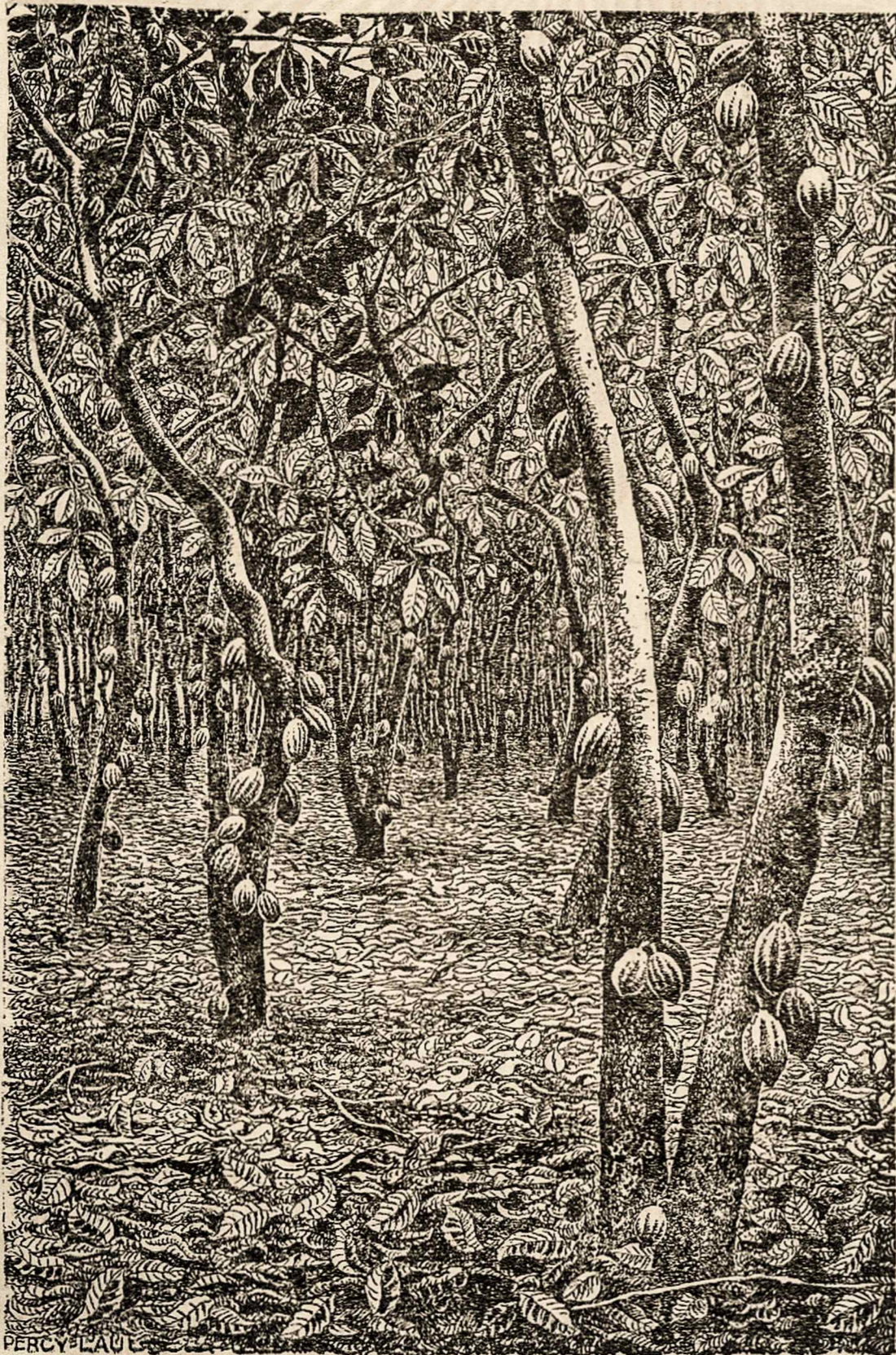
Kakao medis ir vaisiai — *Theobromina cacao* — («dievų maistas kakao») gavo tokį aukštinantį pavadinimą iš botaniko Linneu, pagal actekų legendą, pasakojančiąją apie tojo augalo dieviškąją kilmę.

Gražios pasakos ir pagarbus vardas kakao augalui teko už jo vaisių puikias maistingumo savybes. Kakao kaip maistas yra dinamogeniškas vadinasi, kúriantis jėgas. Moderniškoje maisto gamyboje jis vartojamas pagrindu šokolade, maišant jį su cukrumi ir pienu. Be to iš jo dar gaunami ir kitoki gaminiai k. t. kakao sviestas, alkaloidas teobromina, kakao vynas, iš kurio daromas alkoholis ir actas (vinagre).

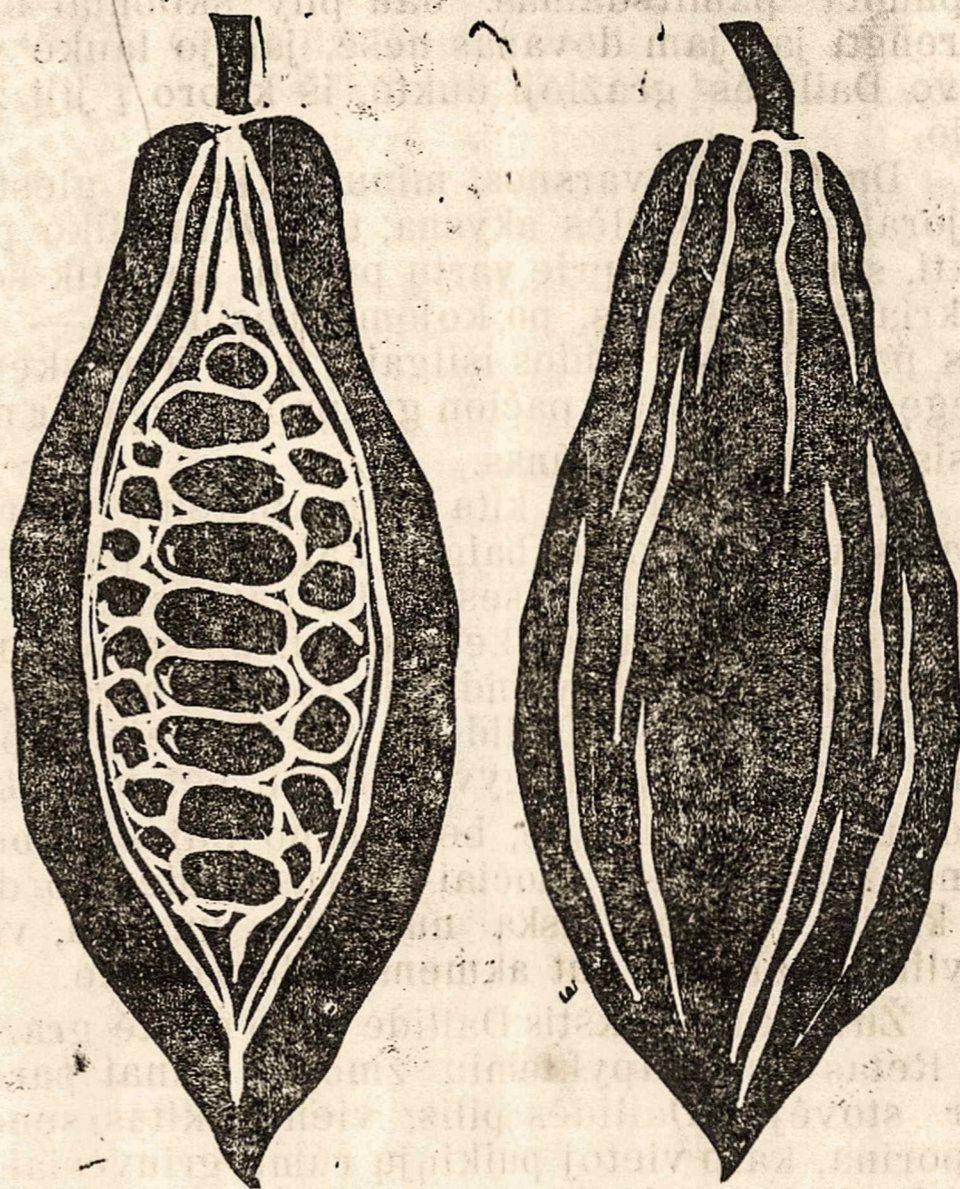
Dėka kakao pajėgumą stiprinančio maistingumo jis yra plačiai vartojamas šaltojo klimato kraštuose, Europoje ir Šiaur. Amerikoje.

Kakao medžio tėvynė, atrodo, būsimi Orinoko ir Amazonės upynuose, bet jis jau nuo senovės paplitęs ir po Centrinę Ameriką iki Meksikos.

Pirmąjį kartą europiečiai pažino kakao 1519 metais kada senovės indėnų Meksikos valdovas Montezuma kakao gėrimą pasiūlė Kortezui, garsiajam ispanų ano krašto užkariautojui. Tais laikais minėtasis gėrimas ten buvo vadinamas šokoladu, ir jis būdavo daromas užmerkiant vandeniu



Kakao medžiai



Kakao vaisius perpiautas

Sveikas vaisius

kakao, kukurūzos ir pipirų mišinį, pasaldinus medumi. Vėliau Europiečiai į tą gėrimą dar pridėdavo cukrinių nendrių sunkos ir kvapniosios vanilijos. Indėnai gamindavosi iš jo svaigalą, panašų į vyną, apraugindami skystimą.

Pradžioje kakao paplito kaip gėralas. Tik 1659 metais jis buvo pavartotas Prancūzijoje šokolado masės pavidale ir iš ten pasklido po visą Europą.

Kakao plantacijos sutinkamos tik tropikuose: Brazilijoje — Bahia, Pará, Amazonas ir Espirito Santo estaduose; Centrinėje Amerikoje — Dominigos Haiti, Equador, Venezuela, Trinidad ir Meksikoje; Ceylono saloje ir Afrikoje — Aukso krante.

Pasaulinė kakao produkcija siekia apie 700.000 tonų į metus. Daugiausia jo priauginama Aukso Krante, (britų kolonija vakarų Afrikoje) — apie 75%; Brazilija, kurioje — pirmoje vietoje stovi Bahia, pagamina apie penktadalį pasaulinio kakao kiekio:

1943 m. 178.300 tonų, už Cr.\$290.352.000

1944 m. 116.378 " " Cr.\$181.293.000

Iš čia paduotojo kiekio Bahia viena pati užaugina 95%! Kakao plantacijos Brazilijoje siekė 1943 metais 239.173 hektarus, 1944 m. — 211.66 ha. Derliaus nuo vieno hektaro buvo 1943 m. — 745 kg. o 1944 m. — 550 kg. Kakao grūdų kaina 1945 m. už 1 kg — Cr.\$2,40

Brazilija nors ir pati suvartoja daug kakao, taip pat eksportuoja nemažus kiekius, daugiausia į USA; 1945 m. buvo eksportuota užsienin 62.234 tonos už 184.131.000 kruzeirų (— 10 milijonų dolerių).

Pagal kokybę, pirmoje vietoje stovi Kolumbijos kakao, tik ten jo nedaug pagamina — vos apie 2% visos pasaulinės gamybos, kurio nepakanka nei vidaus suvartojimui Kolumbijoje ir jie dar importuoja patys. Antroje vietoje pagal rūšį stovi Brazilijos kakao, o Aukso Kranto gamyba, nors jos daug, yra pačios prasčiausios rūšies.

Rūšis pareina nuo medžių atmainos. Kolum-

bijoje auga garsusis kakao Criollo, kuris būdamas labai puikus yra taip pat labai lepus — puolamas ligų. Kituose kraštuose ir Brazilijoje auginamas taip vad. Forastero, gautas kryžuojant Amazonos ir Venezuelos rūšis. Šis Forastero yra daug atsparesnis, bet jo vaisiai nėra tokios aukštos kokybės kaip Kolumbijos Criollo.

Kakao medis mėgsta gilią humuso dirvą ir drėgną, pastovią šilumą. Vidutiniška metų temperatūra turi būti tarp 24° C, o lietaus kiekis tarp 1600mm iki 1800 į metus. Kur lietaus nepakanka drėkinimas turi būti palaikomas irrigacijos būdu.

Gerai klesti tik po apdengtu dangumi arba kitų medžių šešėlyje. Dirva privalo turėti apie 1-2% kalkių ir apie 1% fosforo rūkštingumo, ir tokios dirvos neturi būti aukščiau jūros lygio kaip 200-1000 metrų. Tokios sąlygos sunku kur kitur sutikti kaip Amazonos upyno srityse ir Bahioje.

Kakao medis du kartu per metus meta lapus: balandžio-gegužės ir rugsėjo-spalių mėnesiais. Tie lapai apkloja žemę tarp kamienų ir užlaiko drėgmę bei šilumą, Kakao medelynai kartą pasodinti auga ir duoda vaisius iki 100 metų. Pirmieji vaisiai pasirodo po 3-5 metų. Reikalauja nedidelės priežiūros; darbas lengvas, atliekamas net moterų ir vaikų.

Žiedai ir vaisiai auga ant liemens ir storesniųjų šakų, kaip matyti paveiksle. Vaisiai auga kietoje kiautėje, panašioje į gero sprindžio agurką, kabančioje ant apskrito kotelio. Prinokusios kiautės užgautos barška. Tada jas darbininkai nuskina, ir mulais bei asilais suneša į fazendą.

Ten kiautės aižomos; paėmus ją į ranką plaktuku suduodama į vieną paskui į kitą pusę. Skilus kiautei išbyra apie 30-40 grūdų, panašių į žemės riešutus, tik stambesnių. Tie riešutai būna mėlynos spalvos, apdengti plėnele, kartūs ir netinkami valgymui. Pagerinimui jie būna fermentuojami, t. y. išrauginami, žiūrint rūšies, nuo vienos iki penkių dienų. Tas išrauginimas pašalina kartumą, atpalaiduoja plėnelę (pelų lukštą), pakeičia grūdo spalvą ir suteikia kvapnumą (aromatą). Po to seka išdžiovinimas ir rūšiavimas, skirstant į a) stambius grūdus, geros spalvos, b) smulkius



Kakao medžio lapai

grūdus, geros spalvos ir c) prastus grūdus mišrių spalvų (pasturlakai).

Į užsienius eksportuojama kakao tik grūdų pavidale, ir tik suvartojimo kraštuose jis jau galutinai sumalamas ir paverčiamas šokoladu, saldainiais, pasta arba gėrimui paruoštais milteliais.

Grįžtant prie kakao maistingumo savybių, reikia pasakyti, jog jame yra apie 50% riebalinumo (kakao sviesto), apie 20% fibrino ir azotinių medžiagų 10% baltimų, krakmolo ir likusieji 20% susideda iš mineralinių, aromatinių, spalvinių medžiagų, teobromino ir vandens. Turi savyje vitaminus B, D. ir E.

Vienas kilogramas kakao turi apie 6000 kalorijų maistingumo. (Palygink su: mėsa riebi — 3000, mėsa liesa -- 1200, balta duona -- 2500 kalorijų).

Lengvai virškinamas ir labai stiprinantis, kakao, ypač su pienu, yra vienas geriausiųjų maisto produktų, augančiųjų tropikuose. Ypač Brazilijoje, kur jo kaina yra prieinama ir rinkoje yra kiek tik nori, patartina prie kakao labiau priprasti ir dažniau vartoti, kadangi jis neapsunkina virškinimo, o jo maži kiekiai duoda tiek pat naudos kiek pusė rėčio pupų, ryžių arba lėkštė mėsos.

ETERIS

Eteris, kuris naudojamas kūno užmarinimui buvo išrastas 1884 metais. Bet dar prieš tai žmonės jau žinojo keletą būdų sumažinti skausmus operacijos metu. Asiriečiai suspausdavo kraujo indus kakle, vėliau buvo naudojama narkotikai, alkoholis.

1884 m. jaunas Hartford dantistas Horacio Wells dalyvavo dr. Colton paskaitoje apie azoto protoksida. Vienas Wellso kolega sutiko įkvėpti į save šią substanciją. To pasėkoje jis ėmė šokti keistai krisdamas ir kelis kartus sutrenkdamas galvą į baldus. Po to jis Welsui pareiškė, kad jis nejautė jokio skausmo.

Wells suprato, kad šitą eterį galima būtų panaudoti kaip skausmų pašalintoją. Tai jis išbandė pirmiausia su savim traukdamas dantį sau, o vėliau panaudojo bent pekiolikai savo ligonių ir pasiekė visiškai gerų rezultatų.

Norėdamas viešai iškelti savo išradimą, jis norėjo jį pademonstruoti specialiai sušauktiems gydytojams. Tačiau vietoje pasisekimo išradėjas sulaukė didžiausios nesėkmės. Pirmasis pacientas ėmė taip baisiai šaukti, kad nugazdino kitus. Kas galėjo atsitikti? Niekas to nežinojo. Wells buvo išjuoktas ir paniekintas.

Neilgai po to, vonioje buvo atrastas negyvas žmogus, kuris buvo nusižudęs persipiaudamas pulsą. Vienoje jo rankoje buvo atrastas tuščias eterio indelis. Tai buvo pats Wells, kuris pats sau užmarino ranką prieš nusižudydamas.

Eteris buvo užmirštas iki Florens darydamas bandymus su šunimis vėl patyrė eterio veikimą į kūną.

Tačiau galutinai eteris buvo pradėtas naudoti visose Europos klinikose tik po 1853 m., kada dr. Snow panaudojo šį vaistą operuodamas Anglijos karalienę Viktoriją. Nuo to laiko operacijose pradėtas naudoti eteris plačiai paplito «karalinių balzamo» vardu.

SUDIEV, BRAZILIJAI

(perkelta iš 4 pusl.)

- Aišku, Tai yra demokratijos pagrindas.
- Kiek politinių partijų egzistuoja jūsų žemėje Rusijoje?
- Atsiprašau geriau pinsiu toliau krepšį pirkiniams. Jūs reakcionieriai nesuprantate žmonių... neapsimoka kalbėti.

* * * * *

Šitokiu būdu «demokratas» baigia savo pasikalbėjimą pritrūkdamas argumentų. Jeigu ir pasiekęs savo išsvajotą bolševikinį rojų jis pakartos savo nusistatymą partijų atžvilgiu, tai galima jau šiandien užtikrinti, kad jo kaip komunisto karjera yra amžinai sugadinta. Tėvelis Stalinas nemėgsta netik partijų, bet ir tokių, kuriems jos patinka ir šias importuotas demokratines idėjas pasistengs patalpinti į niekam nepasiekiamą vietą, kaip tai yra atsitikę daugeliui bolševikų tarnų užsienyje.

Kaip visus šiuos kovotojus sutiks rusai? Į šį klausimą gerai atsako Dr. Kazys Grinius savo «Atsiminimuose ir mintyse», išleistuose 1947 m. aprašydamas Dr. St. Matulaitį. Jis 1905 m. buvo Lietuvos Socijal-Demokratų Partijos narys. 1915 m. jis iš Vilniaus persikelia į Maskvą, kur buvo atviru bolševiku. Toliau Dr. K. Grinius taip rašo: «Sovietų Sąjungoj, vis dėlto, turbūt, dėl bado, Stasys Matulaitis nepasiliko visiškai ir sugrižo nepriklausomon Lietuvon bene 1920 m. isikūrė Marijampolėj, vietos realinėj gimnazijoj dėstė gamtą ir chigieną. Lietuvos respublikos saugumo policijos susektas bolševikas beesas, buvo suimtas ir pasodintas į Kauno kalėjimą; užstatą sudėjęs buvo paleistas; 1925 m. iš Juodkrantės, kiek pajūry pavasarojės perėjo į Vokietiją, o iš ten turbūt, sovietų valdžios padedamas, bene per Leningradą pervaziavo į Minską, kur buvo pakeltas į Gudijos respublikos mokslų Akademijos akademikus; tenai akademija lietuvių kalba išleido jo istorinę studiją apie Baudžiavą Lietuvoje.

Iš pabėgusios 1941 m. po Minsko subombordavimo jo žmonos Vilhelminos Matulaitienės sužinojau, kad Stasys Matulaitis Minske buvęs kaltinamas šnipinėjimu, nuteistas ir išvežtas į Kazakstaną, kur dirbęs ambulatorijoje».

Tiesą sakant šis Dr. St. Matulaičio istorijos priminimas šioje vietoje daro per daug gėrbės iš Brazilijos išmetamiems «demokratams». Su šiais tarnais Maskva nedarys jokių ceremonijų ir pasiūs juos Sibiran meškų šukuoti, kaip tai daroma net su savais iš Europos grįžtančiais kareiviais, kurie bolševikų manymų per daug jau prisigėrę «dvokiančio vakarų demokratijų kvapo», kad galėtų tapti garbingais sovietų piliečiais.

Vienas kitas iš jų gal bus panaudotas propagandai, kad suvylioti dar bolševikinių «laisvių» nepažinusių, o vėliau, kai bus nebereikalingi paseks daugelio lietuvių pėdomis padidindami vergų skaičių Sibiro miškuose ir kasyklose.

Ne vienas iš jų dar verks karčiomis ašaromis neradę net šešėlio tų gėrybių apie kurias jiems pripasakojo gerai apmokami Maskvos agentai. «Ka pasėjai, tą ir piai» — sako lietuviška patarlė. Ir ji puikiai tinka šiuo atveju. Bolševikinių idėjų sėjėjai dabar galės patys nupiauti savo darbo vaisių. Ir vis dėlto gaila, kad negausioje mūsų tautoje atsiranda dar patikinčių saldžiais bolševikų žodeliais.

Dr. Joaquim Pacifico Junior

Chirurgas Dantistas

Priima kasdien nuo 8 iki 11 ir 17 - 21 val.
AVENIDA ZELINA, 58 - VILA ZELINA

Gerai knygai yra reikalingas geras aparatas

VACLOVAS GERVINAS

atlieka įvairius knygrišystės darbus.

GREIT, PIGIAI, GERAI

AVENIDA HIGIENOPOLIS, 604 Telef 51-5676

Kreiptis nuo 18,30 iki 22 val.

Dr. Ardelio Francisco Guidi

*N. S. Aparesida Ex - Umberto I
ligoninės asistentas*

Suaugusių ir vaikų gydymas - Moterų ligos -
Akušerija - Operacijos.

Primama kasdien 16 - 19 val.

AVENIDA ZELINA, 99



Radio ir vitrolas

Philips ir Malkind



Pasaulinio garso radio aparatai kintamai srovei, akumulatoriai ir baterijos.

Pakeičiamos lempos, atliekami pataisymai.

ALENGVINTAS MĖNESINIS IŠMOKĖJIMAS

VIADUTO SANTA EFIGÊNIA. 255

Pirmos durys greta viaduto, einant is Largo S. Bento

MAX MALKIND

Ateikite ir Isitikinkite mūsų prekių gera kokybe ir žema kaina.

Kaklaraiščiai, nosinės, marškiniai, kojinės

ŠILKAS IR ĮVAIRIOS MEDŽIAGOS

Pilni komplektai jaunavedžiams. - Gatavi drabužiai ir baltiniai. - Reikmenys mokiniams.

CASA CRUZEIRO

Nicolau Ballam

RUA IBITIRAMA, 781-787 — VILA PRUDENTE
SÃO PAULO

VISAME PASAULYJE

ANGLIJOJE STREIKAS BAIGĖSI

Londono uosto darbininkai baigė streiką ir savu noru birž. 30 d. grįžo į darbą. Transporto sindikato sekretorius pažadėjo sutvarkyti uosto darbininkų teises.

Gamtos nelaimė Japonijoje

Baisus žemės drebėjimas siauria Japonijoje. Iki šiol oficialiais duomenimis mirė, buvo sužeista ir dingo iki 400 tūkstančių žmonių.

Fucui mieste atsidarė žemės plyšiai iki 30 cm pločio. Vien tik Fucui žuvo 2.860 žmonių ir 7.113 buvo sužeista. Sugriauta 30.450 namų. Ypatingai daug žmonių žuvo viename kino teatre sugriuvus jo sienoms. Visas miestas liko tik griuvėsių krūva. Susisiekinimas išardytas.

AMERIKA KRATOSI KOMUNISTAIS

Respublikonų kandidatas į USA prezidentus Thomas Dewey savo priešrinkiminėje kalboje pareiškė, kad jeigu jis bus išrinktas prezidentu tai valstybės algų lapuose nefiguruos nei vienas komunistas.

Taip pat jis pareiškė, kad jis netiki, kad įvykiai Berlyne sukeltų karą.

Berlyne vis dar neramu

Sovietai labai protestavo prieš įvedimą naujos markės anglų, amerikiečių, francūzų zonose.



Sekmadienį, liepos m. 4 d. skautės rengia iškila į Caieras. Išvyksta 7 val. ryto iš Luz stoties.

Šiems gi įvedus naujus pinigus ir rusai įvedė tam tikrus ženklus kuriuos lipins prie senųjų markių.

Berlyne rusai buvo nutraukę elektros tiekimą amerikiečių anglų valdomai Berlyno daliai, bet vėliau pareiškė kad taip padaryta tik laikinai.

Vokiečių Berlyno valdomieji organai įteikė prašymą Jungt. Tautų Organizacijai, kad Berlyno klausimas būtų svarstomas JTO komisijoje. Sprendimas buvo priimtas po karštų ginčų priešintis socialistų partijai, kuri yra rusiškos orientacijos.

ANGLAI NENUSILEIS

Buvęs karo metu Anglijos užsienių reikalų ministeris Anthony Eden anglų parlamente pareiškė, kad anglai nenusileis bru-

tališkai jėgai. Iš provokacinių Maskvos aktų dar nežymu, kad Kremlius dar šiandien nori pradėti karą, bet anglų nusileidimas sukeltų naują spaudimą, kol pagaliau būtų prieita prie karo.

Toliau kalbėjęs dabartinis užsienių reikalų ministeris Ernest Bevin taip pat pareiškė tvirtą anglų nusistatymą nenusileisti sovietams Berlyne.

PALESTINOJE

ONU atstovas Bernadotte pasiūlė įsteigti Palestinoje Federalinę valstybę iš žydų ir arabų valstybių, tačiau arabai su tuo nesutinka.

Manoma, kad ONU atstovas pateiks svarstyti šiuos pasiūlymus, kurie dar oficialiai nėra patvirtinti.

1. Arabai turi pripažinti Izraelio valstybę.

2. Žydai turi atsitraukti iš kai kurių krašto vietų.

Amerikiečiai paneigė pareiškimus, kad vienas iš jų karo laivų bombardavo arabų kelius.

Dar viena pamoka

Maskvos diriguojamas «Kominformas», susirinkęs Pragoje, patiekė pasauliui tikrai sensacingą nutarimą pasisakydamas prieš Jugoslavijos diktatoriaus Tito vedamą politiką ir prieš jugoslavų komunistų partiją. Iki šiol Tito buvo vienas didžiausių Maskvos patikėtinių ir vienas to paties «Kominformo» kūrėjų. Toks staigus atsigrežimas prieš Tito galima paaiškinti tik Maskvos imperializmu, kuris susidūrė su Tito parodytais, kad ir menko savarankiškumo norais. Taip pat tai yra perspėjimas visiems komunistų vadukams, kad generalisimus yra tik Stalinas ir niekas kitas.

Neperseniausiai Tito kreipėsi į Bulgariją ir Albaniją kviesdamas sudaryti Balkanų sąjungą, kas visiškai nesutinka su Kremliaus siekimais. Tuose Tito planuose Stalinas matomai įžiūrėjo suokalbi prieš jį.

«Kominformo rezoliucijoje sakoma, kad jugoslavai nepagarbiai elgiasi su Sovietų Sąjungos karininkais, o atstovus apsupa saugumo policijos valdininkais. Sovietų Sąjungą Jugoslavija vienodai traktuojanti su kapitalistiniais kraštais.

Taip pat viduje Jugoslavija nusikalsta tikrajam marksizmui nevedama klasių kovos.

Bulgarijos komunistų partija padėsianti Jugoslavijos komunistams jeigu šie pašalintų diktatorių Tito.

Jugoslavų komunistų partija atmetė «Kominformo» pastabas pavadindama jas neteisingomis ir turinčias tikslą kompromituoti komunistų partiją ir jugoslavus prieš kitas tautas.

Šis įvykis, kaip jis bepasibaigtų tik patvirtina jau ne pirmą kartą, kad Kremliai patinka tik tokie jų valdžion patekusių valstybių vadai, kurie besąlyginiai pasiduoda Maskvos diktatui. Net ir mažiausias pasipriešinimas prieš rusų imperialistinius siekimus yra tuojau pasmerkiamas.

Tito, kuris ilgai kovojo kaip partizanų vadas prieš vokiečius, matyt nepanoro savo laimėjimų vaisiais visiškai paklusniai dalintis su Maskva. Jis už tai dabar kaltinamas ir laukiama, kad Maskva gali imtis ir visai atviros kovos prieš Jugoslaviją.

Šis įvykis dar ryškiau parodo kokioje «laisvėje» gyvena už geležinės uždangos patekę tautos.



Bolševikai provokuoja Lietuvos laisvės kovotojus

LIETUVIAI PARTIZANAI IŠAIŠKINA SOVIETŲ ŠNIPINĖJIMO GUDRYBES

«Newsletter» 1948. IV. 9 d. paskelbė kopiją vieno aplinkraščio iš lietuvių partizanų štabo reguliariai leidžiamo biuletinio, kuriame lietuviai įspėjami budėti ir laiku imtis atitinkamų priemonių prieš MVD suorganizuotus tariamuosius «liet. partizanų» dalinius. Iš paskelbto dokumento aiškėja, kad Rusijos valdovai, dabartiniai Lietuvos ponai, pavedė majorui Sokolovui suorganizuoti provokacinius «partizanų» dalinius kovai su tikraisiais Lietuvos laisvės kovotojais. Jo įsteigtas skyrius vadinasi OBO (Osobi Banditski Otdel) ir yra lyg specialus departamentas prie MVD ministerijos. Atsižvelgiant į «didelį» specialų uždavinį ir ypatingus tikslus, į šią staigą suverbuota daugelis lietuvių išdavikų bei šnipų. Kai kurie jų dirba savanoriškai, tačiau kiti buvo priversti, ypač silpnavaliai, kurie vietoje kalėjimo ir ištrėmimo, pasirinko kitą kelią — išdavinėti savo draugus.

Kai MVD pavyksta sudaryti didesnę tokių asmenų grupę, ją siunčia į Kauną, gerai maitina, aprūpina drabužiais. Juos globoja pats vidaus reikalų «ministeris» Bartašiūnas. Pastarasis sutinka jiems dovanoti visus jų kada nors padarytus nusikaltimus jeigu jie atliks keletą specialių uždavinių. Iš čia vyksta į Vilnių kur majoras Sokolovas apmoko. Paruošus juos «politiškai» po keletos mėnesių jiems pavedami įvairūs uždaviniai.

KAI KAS APIE NETIKRŲ PARTIZANŲ GAUJŲ VEIKIMĄ

Šios banditų gaujos sudarytos iš lietuvių, rusų lenkų ir žydų. Pastarieji save vadina «vokiečiais». Vienoje gaujoje yra 100-150 vyrų. Jie šliaužia pėdsakais kuriais tikisi surasti tikruosius partizanus. Didesnė jų dalis pasislepia apylinkėje, tuo tarpu

mažesnioji gaujos dalis ima plėsti ūkininkus. Tai daro dėl to, kad ramūs ūkininkai, kęsdami šį terorą, šauktųsi tikrųjų liet. partizanų pagalbos, mat šie padeda saviesiems visada, ypač kritiškaisiais momentais. Kai tarp provokacinių dalinių ir liet. partizanų prasideda mūšis, skubiai atvyksta įvykio vieton iki šiol pasislėpusi kita provokacinio dalinio dalis ir sutriuškina partizanus. Kad to neatsitiktų, liet. partizanai ragina žmones budėti

NORĖDAMI APGAUTI LIET. PARTIZANUS, BOLŠ. ŽUDO NET SAVO PAREIGŪNUS

Kita provokacinių gaujų rūšis susideda iš lietuvių agentų ir MVD kareivių. Jų gaujos nedidelės: 20—30 žmonių ir yra ypatingoje majoro Sokolovo globoje. Savo būstinę įkuria jie kurioje nors apleistoje sodyboje ar miške. Agentai apsirengia partizanais ir eina pas ūkininkus. Šiems pasisako esą pagrindžio kovotojai, atvykę į čia iš tolimesnės vietos: «susidurimo» su raudonaisiais metu jie buvę atkirsti savo dalinių. Jie klausinėja apie žmones, kurie galėtų jiems padėti ir ypač apie liet. partizanus, norėdami prie jų «prisijungti». Dažnai jie, norėdami įtikinti ūkininkus, neabejotinai esą tikraisiais laisvės kovotojais, nušauna net bolševikams atsidavusių vietos seniūną, ar kurį vietos vykdomojo komiteto narį.

Kai ir tai nevyksta, vartoja kitokias gudrybes. Jie užėina pas lietuvių ūkininką, kurį įtaria palaikant ryšius su partizanais, žiauriai jam grasina ir ką nors iš jo paima. Kitą dieną jie surežisuoja susikovimą su MVD kareiviais ir lyg laimi «pergalę». Įrodymui šio žygio tikrumo, grįžta į miestelį su keletu lavonų. Šiam reikalui naudoja vokiečių karo belaisvius: nušauna, aprenčia MVD kariškais drabužiais ir palieka kaip «įspėjimą» raudoniesiems. Vakare jie vėl atsiranda pas tą patį ūkininką, kuriam

jie grasino pereitą dieną.

— Jūs mus išdavėte MVD, keletas mūsų draugų dėlto prarado gyvybę. Dabar už tai turite mums sumokėti!» — šaukia provokatoriai. Ūkininkas surišamas ir išvedamas į mišką sušaudymui. Jis pagaliau turi įtikėti, kad tai tikrieji partizanai ir pasisakyti kas esąs. Provokatoriai jį sutinka paleisti, tačiau kaip sąlygą prašo pasakyti partizanų buvimo vietą, keletą jų pavardžių tam, kad «jie paliūdytų, kad tu esi geras lietuvis ir tikras patriotas». Sužinoję vardus agentai toliau tęsia partizanų naikinimą. Areštų betgi jie patys nedaro, tai atlieka MVD kareiviai, kurie pasirodo po keletos dienų.

VISOJE LIETUVOJE KNIBŽDA BOLŠEVIKŲ AGENTAI

Agentų ir šnipų bolševikai turi visur. Ypač daug jų medžių kirtėjų tarpe; jiems patogiausia sekti partizanus. Daug agentų dirba prie statybos vietų. Ypačingai lietuviai turi saugotis valkatų ir ubagų, juos reikia įtarti kaip provokatorius nežiūrint kad jie ir labai patriotiškai kalbėtų.

NETIKRI PARAŠIUTININKAI

Yra buvę atsitikimų, kad bolš. agentai į partizanų užimtas sritis iššoka su parašiuotais ir vaidina Amerikos karius. Kalbėdami dažnai vartoja angliškus žodžius. Taigi partizanų štabas nurodo, kad jų reikia saugotis ir iš viso nebūti atvirais su nežinomais asmenimis.

K. PELĖKIS

OKUPANTAI NAIKINA LIETUVOS MIŠKUS

GEDVILAS, SNIEČKUS IR PONOMARIOV GIRIASI STALINUI APIE SPARTŲ MIŠKŲ KIRTIMĄ

«Draugui Josif Visarianovič Stalinui

Džiaugdamies pranešame Jums brangus drauge Staline, kad Tarybų Lietuvos miškų pramonės darbuotojai vasario 26 d. įvykdė Miškų pramonės ministerijai nustatytą valstybinį rudens ir žiemos miško paruošų planą — kirtimo 101,3% ir išvežimo 100,3%.

Miško kirtimas ir išvežimas virš plano tebevyksta,

Lietuvos TSR Ministrų tarybos pirmininkas Gedvilas

Lietuviai BRAZILIJOJE

MIRUSIEJI

VYČIAI

PADĖKA

Sekmadienį, birželio 27 d. įvyko Liet. Kat. Jaun. «Vyčių» S-gos susirinkimas. Tai vis pagyvėjusios vyčių veiklos ženklai. Rengiamasi savo dešimtmečio sukakties minėjimui, kuris bus atžymėtas koncertu.

PORTUGALŲ KALBOS

ŽODYNĖLIS

Lietuvos atstovas prieš Brazilijos Vyriausybės, Rio de Janeiro Dr. Frikas Meieris išleidžia portugalų kalbos žodynėlį skirtą naujai atvykstantiems lietuviams portugalų kalbos mokymosi pradžia. Žodynėlyje telpa patys reikalingiausi žodžiai. Taip pat yra žinių apie Brazilijos kraštą. Žodynėlis jau baigiamas spausdinti.

Audimo kursai

Sėkmingai vyksta «Mūsų Lietuvos» suorganizuoti lietuviškų juotų audimo ir rankdarbių kursai, kuriems vadovauja p. M. Remenčienė. Daugelis kursančių jau turi išsiaudusios gražių lietuviškų juostų. Numatoma kad rengiamai parodai bus pagaminta gražių meniškų dirbinių.

Birželio mėn 19 d. Vila Zelinos lietuvių bažnyčioj sumainė žiedus Konstancija Kleizaitė su Antonio Joaquim Viktorino.

Paieškomas Kazys Smilgevičius kilęs iš Šaulių apskr., Užunčio valsč., Užunčio dv. (gyvena Vokietijoje?) rašyti: Stasys Trubas, Caixa postal 4118, São Paulo.

Lietuvos KP (b) CK sekretorius Sniečkus

Lietuvos TSR Miškų pramonės ministras Ponomariov».

Tokią telegamą, greta su panašia «Latvijos TSR» rusiškųjų valdytoju telegrama. įdėjo š. m. kovo 3 d. «Pravda».

«Mūsų Lietuvos» redakcinė kolegija nuoširdžiai dėkoja firmai Kontautas & Trubas Ltđa parėmusiai laikraščio leidimą.

Imigracija

Iš Vokietijos, birželio 27 d. išplaukė laivas į Braziliją su 200 tremtinių. Kiek jų tarpe bus lietuvių, dar nežinia.

Imigracijos ir kolonizacijos pirmininkas Dr. Rui Carvalho išvyksta Europon. Lankysis Vokietijoje tremtinių siovyklose.

Brazilijos parlamentas patvirtino 34 milijonų kruzeirų samatą skirtą imigracijos reikalams.

SUSIRINKIMAS

Šį sekmadienį, liepos m. 4 d. tuoju po sumos šaukiamas ŠV. JUOZAPO VYRŲ BROLIJOS narių susirinkimas.

ATOSTOGOS MOKYKLOSE

Liepos mėn. 1 d. mokyklose prasidėjo žiemos atostogos, kurios truks visą mėnesį.

Šią savaitę per Campo Limpo atvyko į São Paulo apsigyventi lietuvių tremtinių, Bortkevičių ir Lazdauskų šeimos.

Liet. Jaunimo S-ga

VYTIS

Kviečia jaunimą įstoti į vyčių chorą. Tuo būdu Jūs prisidėsite prie lietuviškos dainos ugdymo ir naudingai sunaudosite savo laisvalaikį.

Užsirašoma kiekvieną ketvirtadienį 20 val. Av. Paes de Barros, 652

Birželio mėn 22 d. V Beloje mirė Aleksandras Nevožinas 34 m. amžiaus.

Birželio m. 28 d. po 5 metų sunkios ligos mirė, Parque Vila Prudente Antanas Petraitis 57 metų amžiaus.

Birželio m. 29 V. Beloje mirė Dulinskienė.

Birželio m. 29 d. Parque Vila Prudente mirė Ieva Grigaitienė 82 metų amžiaus, kilusi iš Kruonio parapijos.

Inž. Mošinskas, atvykęs iš Rio de Janeiro tarnybos reikalais, žada apsigyventi São Paulo mieste.

Birželio mėn. viduryje, pakeičiant į Buenos Aires, aplankė São Paulo, kartu V. Zelinoj lietuvių kat Bažnyčia, seselių pranciškiečių vienuolyną, «Mūsų Lietuvos» redakciją ir spaustuvę, penki vienuoliai, tėvai marijonai ir užsiprenumeravo «M. L.»

Vienas jų, karo metu buvo išvežtas Sibiran, ir savo akimis matė koncentracijos stovyklas ir ištremtųjų kančias. Savo atsiminimus apie Sibirę praleistus metus parašys «M. L.»

PAŠTO DĖŽUTĖ

Henrikas Losinskas, Antonia Grodska, J. Perednis, D. Ruzgaitė, Z. Jastrežemskas, J. Skurkevičius, Ant. Pieslius, Ant. Kevėža, Just. Bartusevičius, M. Abramavičienė, B. Bubliauskienė, A. Glavinskas, K. Kišonas, K. Inkrtas, J. Grigelevičius, J. Laukštėnas.

Laiškus atsiimti Vila Zelinos klebonijoj

TAUTIEČIAI, laikraščio leidimas pareikalauja daug lėšų, kurias vieniems leidėjams sunku padengti. Tuo tarpu didesniams skaičiui žmonių tai nesudarytu jokio sunkumo. Prieš nekuri laiką «Mūsų Lietuvos» redakcinė kolegija kvietė prisidėti prie laikraščio leidimo įstojant į «ML» bičiulių tarpą. Į šį kvietimą gauta atsiliėpimų.

Tautietai, pasek gražiu pavyzdžiu ir paremk lietuviškąją spaudą.

LINKSMAS KAMPELIS

«Demokratiškiausios» šalies pilietis Maskvos gatvėje susitinka savo jaunystės draugą.

— Sakyk, kaip gyveni, mano mielas, — pasisveikina jis.

— Šiaip sau, vidutiniškai, — apsidairęs atsako draugas. — Blogiau, negu praėjusiais metais bet geriau, negu ateinančiais.

Vienas Amerikos korespondentas po kažkokio parado Maskvoje norėjo išsiųsti savo laikraščiui pranešimą apie tą parodą. «Aš sjovėjau akmenis metimo atstume nuo Stalino», buvo parašyta jo pranešime. Tačiau bolševikas cenzorius pareiškė, kad šią savo pranešimo dalį jis turi pakeisti taip: «Aš stovėjau arti Stalino. Akmenų aš nemėčiau».

Užėmus Lietuvą bolševikams, vienas ūkininkas su kažkokia delegacija buvo pasiųstas į Maskvą. Visokiomis progomis jis labai dažnai girdėjo minint žodį «sovietiška kultūra». Nesuprasdamas to žodžio reikšmės, jis paprašė juos lydintį komisarą paaiškinti, kas yra ta sovietiška kultūra.

Delegatai tada sėdėjo kaž kokiam komisarijate, vienoj iš judresnių Maskvos gatvių. Komisaras, privedęs ūkininką prie lango, parodė į važiuojančius gatve automobilius ir tarė:

— Kai visų mūsų miestų gatvėmis ir visais

keliais tokie eis ir eis, tada bus sovietiška kultūra!

Parvažiuoja ūkininkas namo ir aiškina savo kaimynams apie sovietiška kultūrą. Aiškintojas žvilgterėjo pro langą ir pamatė kaimo gatve einantį nudrįskusį ubagą, tarbomis apsikarsčiusi. Jis ir sako kaimynams:

— Kai tokie vienas po kito Lietuvos keliais eis ir eis, tada ir pas mus bus sovietiška kultūra.

Namo savininkas išnuomodamas butą aiškina nuomotojams:

— Aš nuomuoju savo butą pigiai, bet noriu, kad nuomininkai būtų rimti ir garbingi.

— O, ponija, galite pasitikėti mumis. Paskutinį kartą, kai mes kraustėmės, namų savininkas net verkė atsiskirdamas.

— Su manim to neatsitiks, nes aš nuomą imu iš anksto.

VIENO AMERIKOS LAIKRAŠČIO SKELBIMAS

«Išsiskyrusi moteris nori susipažinti su vyriškiu vedybų tikslu. Turi geriausias jos buvusių vyrų atestacijas».

— Rytoj pradėtu rašyti knygą «Nusikratykimė prietarais».

-- O kodėl nepradedi šiandien?

-- Negalima. Šiandien yra 13 diena ir dar penktadienis.

-- Aš vesiu tiktai tada, kai sutiksiu tokią moterį, kaip mano senelio žmona?

- Tai tamstai niekadės neteks vesti, nes jau tokių moterų nebėra.

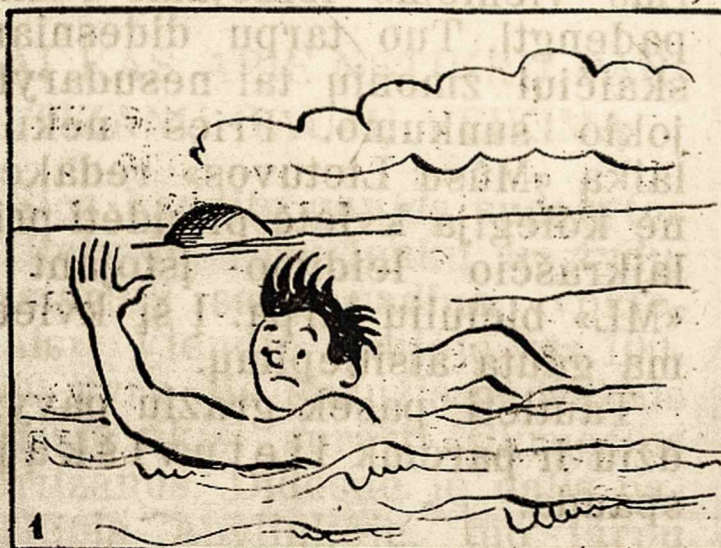
-- Yra. Jis vedė pereiną savaitę.

Raulas VIRVELĖ

1. Saulė šildo, saulė šviečia.
Pasimaudyt jūron kviečia.
Toks dieneles šiltumėlis,
Karštas jūros vandenėlis.

Saulė karštį berte beria,
Ir Virvelė jūron neria.
2. Plaukia milia, plaukia kita,
Jau ir kranto nematyti.
Susirūpino Virvelė
Dairos, nori rast salelę.
Kad galėtų atsilsėti
Ir vėl sveikas plaukinėti.
O, štai žemė netoliese,
Ten galėt sutilpt ir dviese.

Raulas rankom sumajuoja
Ant salelės repečkoja.
Toli vienas vandenyne
Jis surengs sau gegužinę
3. Vai tu svieta, jergutėliau,
Štai salelė pasikėlė.
Raulas šaukia, gelbėt moja
Ant baidyklės raitas joja.
O smauglys gal šimto metų
Raulą kelia baisiai krato.





PRUDÊNCIA!

REPARE no olhar atento com que a anta perscruta em derredor! Sabe que a fatalidade, às vezes, se esconde numa calma aparente e bonançosa. Siga êste magnífico exemplo de prudência. Acautele-se contra as incertezas da vida, despercebidas como o perigo na calma aparente da floresta. Adquira, hoje mesmo, um título da PRUDÊNCIA CAPITALIZAÇÃO: é a salvaguarda fácil e segura contra quaisquer eventualidades futuras.

Companhia genuinamente nacional para favorecer a economia!

PRUDENCIA CAPITALIZAÇÃO

Visais reikalais kreiptis pas NICOLAU VATTOFF

APLANKYKITE

Naujai įrengtą ir
jaukiai dekoruotą
RESTORANĄ



Chopp
PIRATA

Lietuviški valgiai Malonus patarnavimas. Jauki aplinkuma. Pavizdinga švara. Kainos prieinamos.
Praça Carlos Gomes, 180 - S. Paulo

Arte Grafica

LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

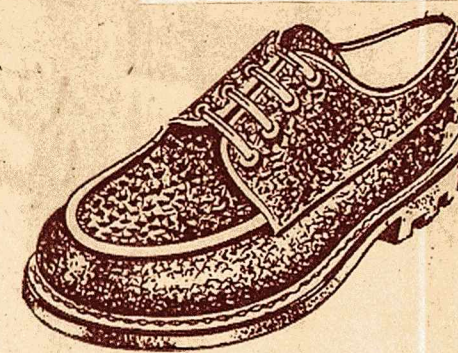
PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

DARBAS ATLIEKAMAS PRITYRUSIO
SPECIALISTO VADOVYBĖJE

RUA VENDA NOVA, 116 - V. ZELINA
CAIXA POSTAL 4118 - SÃO PAULO



CASAS SÃO JORGE



APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.
Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

**INDUSTRIA E COMERCIO DE
CALÇADOS MATELIONIS LTDA.**

KRAUTUVĖS:

Largo do Cambuicy, 105
Rua São Caetano, 526
Rua São Caetano, 510

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javaés, 719
São Paulo

FOTO-STUDIJA **BERNARDO**

IKURTA 1890 METAIS

Išpildo meniškai įvairius foto darbus
Specialybė padidimams
tamsiuose tonuose ir sepia,
spalvinimai aliejiniais
dažais ir pastele

Arthur Schmidt

PRIMAMI PAKVIETIMAI I NAMUS
SENU PORTRETU REPRODUKCIJOS

R. SÃO CAETANO, 447 - TEL. 4-5576 - S. PAULO

DRABUŽIS YRA GERAS, KADA
YRA GRAŽIAI PASIŪTAS

POVILO AMBRAZEVIČIAUS
SIUVYKLA

Garantuoja už darbą vyrams ir moterims

Avenida Zelina, 68 - Vila Zelina - São Paulo

LIETUVISKAS RESTORANAS
VALGYKLA

POVILO JOTEIKOS

Skani pietūs, vakarienė,
užkandžiai, gėrimai, silkės,
lietuviški kopūstai, agurkai,
košeliena, pizza napolitana

RUA DOS ITALIANOS, 711 - BOM RETIRO
Is Lgo. S. Bento eina onibusai 70 ir 71 iki galo. - Bondé 55

Savi pas savuosius

Padaria Caieiras

KEPYKLA, MAISTO IR GĖRIMU
PARDUOTUVĖ

SAVININKAI

ONA IR EDVARDAS PAŽERAI

Vila Cresciuma — Caieiras — E.F.S.J. — Est. S. Paulo

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.

RUA VENDA NOVA, 116 - SÃO PAULO - VILA ZELINA